

10
GADI
PSIHOĻĢIJAS
IZGLĪTĪBAI
RSU

RĪGAS
STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

Latvijas klīniskā personības testa prezentācija

Doc. Dr. psych. **Viktorija Perepjolkina**

Doc. Dr. psych. **Jeļena Koļesnikova**

Prof. Dr. psych. **Kristīne Mārtinsone**

Vadošais pētnieks Dr. med. **Ainārs Stepens**

Vadošais pētnieks Dr. sc. ing. **Ingars Steiks**

VPP BIOMEDICINE Apakšprojekts Nr.5.8.2.

PSIHOĻĢIJAS
DIENAS

- LKPT ir pašraksturojuma (*self-report*) tests, ar kura palīdzību ir iespējams daudzpusīgi novērtēt
  - indivīda psihisko stāvokli,
  - emocionālās un sociālās adaptācijas spējas un grūtības,
  - sevis un citu cilvēku uztveres, emocionālo reakciju un uzvedības īpatnības, t.i., labāk izprast daudzveidīgos personības raksturojumus, tai skaitā patoloģiskās uzvedības tendences.

■ Galvenās pielietojuma jomas

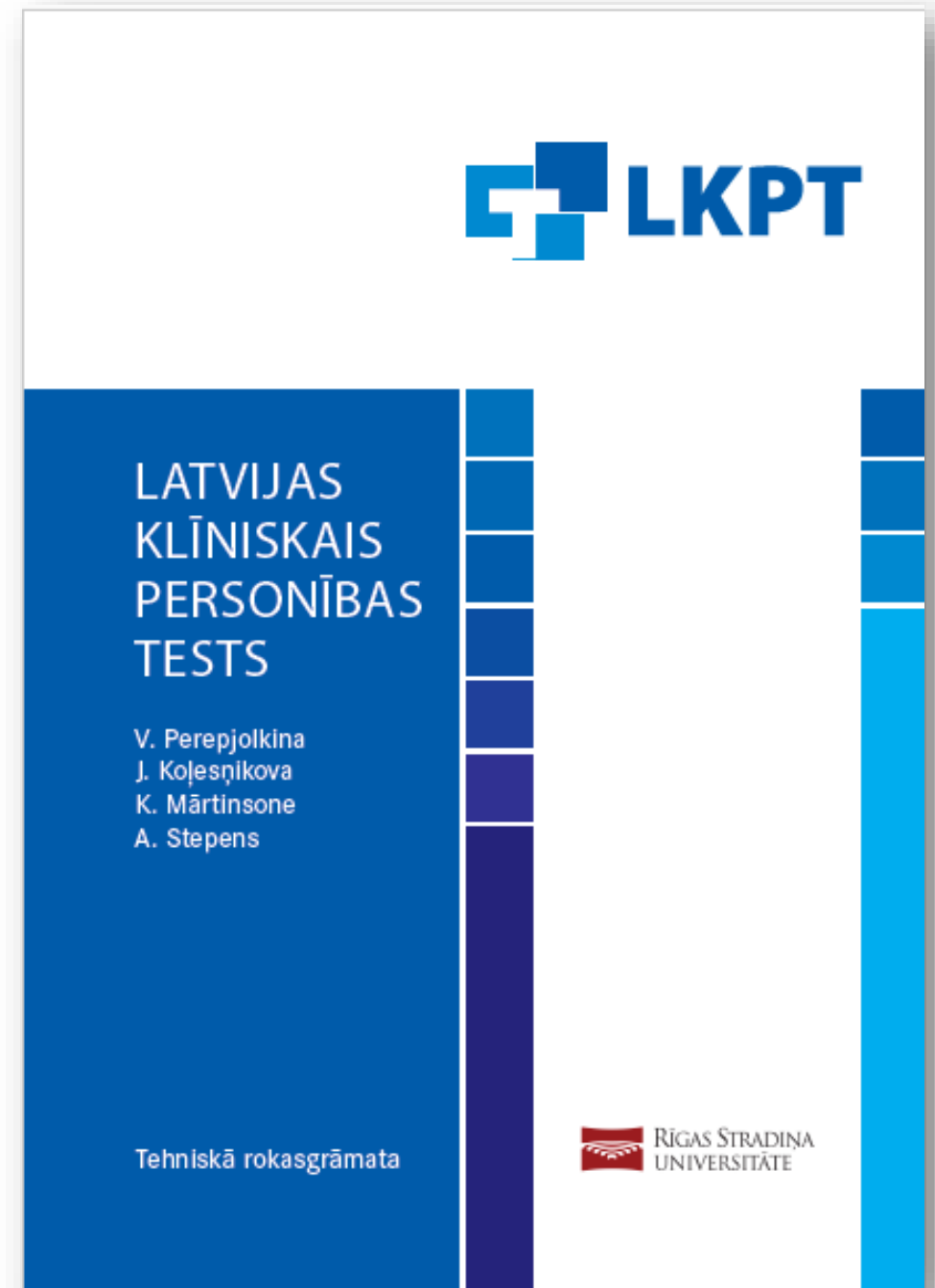
- Klīniskā un veselības psiholoģija
- Juridiskā psiholoģija
- Militārā psiholoģija
- Izglītības psiholoģija
- Darba un nodarbinātības jomā

- Daudzpusīgs studenta/darbinieka psihoemocionāla stāvokļa un personības funkcionēšanas aspektu novērtēšana.
- Izdegšanas prevencija.
- Suicīda prevencija.
- Individīda adaptācijas grūtību noskaidrošana un individualizētā palīdzības plāna izstrādē.

- Tests balstās jaunāko psiholoģijas un psihiatrijas nozarē veikto pētījumu atziņās.
- Tā pamatā ir **integratīvais modelis**, kas apvieno sevī kompleksu pieeju indivīda psihisko stāvokļu, personības raksturojumu un psihosociālās funkcionēšanas aspektu novērtēšanu.
- Testa izstrādē tika izmantotā jauktā deduktīvi-induktīvā pieeja,
  - skalas tika veidotas kombinējot teorētisko – **saturā balstīto** pieeju un empīrisko – **kritērijā balstīto** un **psihometrisko pieeju**.
- Empīriski ir apstiprinātā LKPT satura, konstrukta un kritērija validitāte, kā arī testa skalu uzticamība.

LKPT materiālu komplekts

- LKPT Tehniskā rokasgrāmata
- LKPT Lietotāja rokasgrāmata
- LKPT apgalvojumu buklets
  - LKPT pilnās versijas apgalvojumu buklets
  - LKPT saīsinātās versijas apgalvojumu buklets
- LKPT atbilžu lapa
  - LKPT pilnās versijas atbilžu lapa
  - LKPT saīsinātās versijas atbilžu lapa
- LKPT protokols
  - LKPT pilnās versijas protokols
  - LKPT saīsinātās versijas protokols
- LKPT datu apstrādes palīgfails

Testa vispārējs raksturojums

LKPT pilnā versija

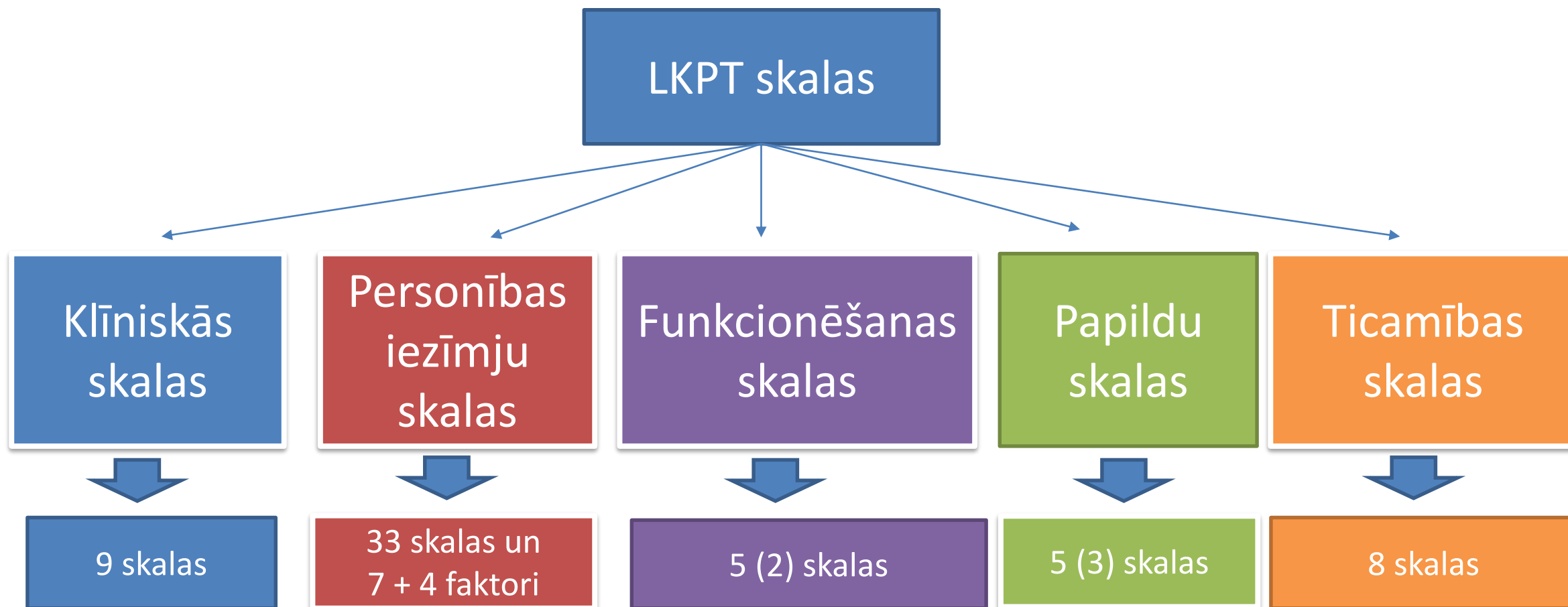
- Apgalvojumu skaits: **322**
- Skalu skaits: **69**
- Vidējais aizpildīšanas laiks: **20-30 minūtes**
- Testa valoda: **latviešu**
- Mērķa grupa: **indivīdi vecumā no 18 gadiem vēlams ar pabeigto pamatizglītību**

LKPT saīsinātā versija

- Apgalvojumu skaits: **220+1**
- Skalu skaits: **64**
- Vidējais aizpildīšanas laiks: **15-20 minūtes**
- Testa valoda: **latviešu**
- Mērķa grupa: **indivīdi vecumā no 18 gadiem vēlams ar pabeigto pamatizglītību**

Latvijas klīniskā personības testa (LKPT) struktūra

LKPT klīniskās skalas

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Depresijas simptomi	DP	24	12
Psihotiskie traucējumi	PST	9	6
Posttraumatiskā stresa sindroma simptomi	PTSS	14	7
Somatiskie simptomi	SM	15	8
Ģeneralizētās trauksmes simptomi	GT	7	7
Panikas lēkmju simptomi	PA	5	5
Sociālās trauksmes simptomi	ST	8	4
Ar alkohola lietošanu saistītās problēmas	ALCO	12	6
Ar narkotiku lietošanu saistītās problēmas	NARCO	4	4

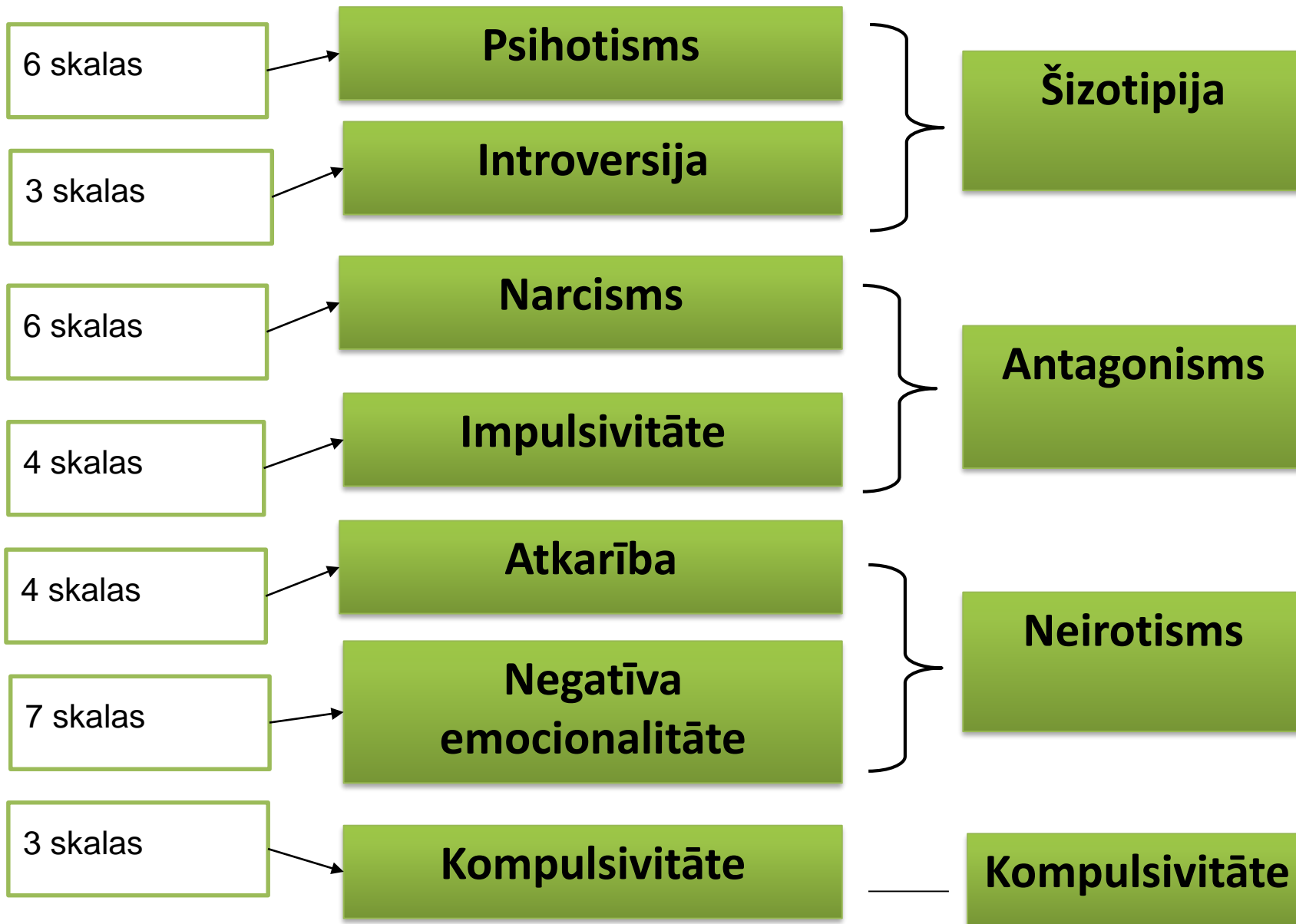
LKPT funkcionēšanas skalas

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Miega problēmas	F1	4	4
Psihomotorā kavēšana un apgrūtināta kognitīvo procesu funkcionēšana	F2	5	—
Energijas līmenis	F3	5	5
Uzmanības noturības problēmas	F4	4	—
Saziņas problēmas	F5	4	—

LKPT papildu skalas

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Mazvērtības izjūta	MI	9	5
Stresa simptomi	SS	16	11
Domas par pašnāvību	DPP	5	4
Uztvertais sociālais atbalsts	SA	4	—
Intensīvās un ambivalentās interpersonālās attiecības	IA	4	—

LKPT personības iezīmju skalas

Personības iezīmju faktors: Psihotisms

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Uztveres dīvainības	PS1	5	4
Nosliece uz disociāciju	PS2	5	4
Ekscentrisms	PS3	5	4
Aizdomīgums	PS4	6	4
Dīvainas pārlicības	PS5	5	4
Tīšs paškaitējums	PS6	4	4

Personības iezīmju faktors: Introversija

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Ierobežota emocionalitāte	IN1	6	4
Noslēgtība	IN2	10	4
Izvairīšanās no tuvām attiecībām	IN3	4	4

Personības iezīmju faktors: Narcisms

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Dominēšana	NR1	6	4
Augstprātība	NR2	5	4
Uzmanību meklējoša uzvedība	NR3	5	4
Manipulatīva uzvedība	NR4	5	4
Neiejūtība	NR5	7	4
Melīgums	NR6	5	4

Personības iezīmju faktors: Impulsivitāte

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Agresivitāte	IM1	5	4
Bezatzbildība	IM2	6	4
Neapdomība	IM3	5	4
Riskanta uzvedība	IM4	6	4

Personības iezīmju faktors: Atkarība

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Ievainojamība	AT1	6	4
Pakļaujamība	AT2	6	4
Neizlēmīgums	AT3	5	4
Separācijas trauksme	AT4	5	4

Personības iezīmju faktors: Negatīvā emocionalitāte

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Nesavaldība	NE1	5	4
Emocionāla stabilitāte	NE2	4	4
Emocionāla labilitāte	NE3	6	4
Depresivitāte	NE4	10	4
Trauksmainība	NE5	5	4
Neatlaidības trūkums	NE6	5	4
Neuzticēšanās	NE7	4	4

Personības iezīmju faktors: Kompulsivitāte

Skalas nosaukums	Abreviatūra	Apgalvojumu skaits	
		Pilnā testa versijā	Saīsinātajā testa versijā
Pedantisms	K1	7	4
Stūrgalvīga neatlaidība	K2	4	4
Perfekcionisms	K3	5	4

Atbilžu
sniegšanas pēc
nejaušības
principa un testa
paviršas izpildes
kontrolē

Simptomu pārspīlēšanas un
psihisko traucējumu
simulēšanas tendences kontrolē

Pozitīvā iespaids par sevi
rādīšanas tendences (angl.
impression management) un sociāli
vēlamo atbilžu sniegšanas
tendences kontrolē

Simptomu pārspīlēšanas indekss (SP)

Psihotisku traucējumu simptomu
pārspīlēšanas indekss (SP1)

Garastāvokļa, neirotisko un ar
stresu saistīto traucējumu
simptomu pārspīlēšanas indekss
(SP2)

Melu skala (M)

Sociāli vēlamo atbilžu indekss (SV)

Ideālā sabiedrības locekļa tēla rādīšanas
indekss (SV1)

Psiholoģiski stipra un neatkarīga cilvēka
tēla rādīšanas indekss (SV2)

Kontroles jautājums

Atbilžu saskaņotības
indekss (AS)

LKPT
ticamības skalas

Testa lietotāju sagatavošanas kursi

- **Rīko:** RSU Tālākizglītības fakultāte
- **Vadītāji:**
  - Dr. psych. Jeļena Koļesnikova
  - Dr. psych. Viktorija Perepjolkina
- **Prasības:** Mg. psych.
- **Dalībnieku skaits vienā grupā:** 12-15
- **Mācību programmas ilgums:** 9 dienas
- **Plānotais stundu skaits:**
  - Teorētiskā daļa: **16** ak.st.
  - Praktiskā daļa: **44** ak.st.
  - Patstāvīgais darbs: **20** ak.st.
  - KOPĀ: **80** ak.st.

Testa lietotāju sagatavošanas kursi

- Kursu mērķis ir piedāvāt iespēju Latvijas psihologiem apgūt Latvijas klīniskā personības testa (LKPT) pieaugušiem struktūru, teorētisko pamatojumu un lietošanu psihologu ikdienas darbā.
- Kursa klausītāji apgūs
  - LKPT vadīšanas iemaņas (darba vides sagatavošana; kontakta ar testējamo veidošana; testa vadīšana; protokola aizpildīšana; sākotnējo ballu aprēķināšana un sākotnējo ballu pārvēršana standartizētajās ballēs);
  - skalu profila izveidi un interpretāciju (tostarp, dažādu klīnisku traucējumu gadījumos);
  - psiholoģiskās izpētes ar LKPT atzinuma rakstīšanu; ieteikumu izstrādi.

10
GADI
PSIHOLOĢIJAS
IZGLĪTĪBAI
RSU

10
GADI
PSIHOLOĢIJAS
IZGLĪTĪBAI
RSU

RĪGAS
STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Viktorija.Perepjolkina@rsu.lv

Jelena.Kolesnikova@rsu.lv

Kristine.Martinsone@rsu.lv

PSIHOLOĢIJAS
DIENAS